Kolumni

Toiminnanjohtaja Jari Kortesoja pelkää, että romun kierrätyksestä tulee jätelain uudistuksen seurauksena uhanalainen toimiala.

Vapaa kilpailu kierrätyksessä elinehto kierrätysalan yrityksille

Jätealan yritykset ja järjestöt ovat syystä olleet huolissaan parhaillaan eduskunnan käsittelyssä olevan jätelakiesityksen vaikutuksista jätehuoltoalan kilpailuun ja kierrätyksen kehittämiseen. Romukauppiaiden Liitto oli mukana järjestöjen yhdessä eduskunnan talous- ja ympäristövaliokunnille jättämässä yhteisessä kannanotossa.

Kannanotossaan järjestöt toteavat, että parhaillaan eduskunnassa käsiteltävänä olevan jätelain pykälät eivät toteuta EU:n ja Suomen jätepolitiikan painotuksia. Tulevaisuudessa jätemateriaaleja tulee hyödyntää aiempaa tehokkaammin. Jätehuollosta tulee yhä laajemmin osa materiaalitaloutta, ja siksi on ehdottoman tärkeää, että jätehuolto perustuu markkinaehtoisiin malleihin. Yksityisten yritysten kehittämää kierrätyksen toimintaympäristöä ja tietotaitoa tarvitaan. Innovaatioiden ja kilpailun lisäämiseksi toimijoiden valinnanvapautta tulee laajentaa nykyisestä. Vapaa kilpailu edesauttaa toiminnan kehittämistä.

Jätelakiehdotus kuitenkin vie kehitystä täysin päinvastaiseen suuntaan. Se monopolisoi alaa ja rajoittaa jätteen tuottajien valintamahdollisuuksia. Osaamispääomaa katoaa, ja kierrätysalan kehittämisedellytykset heikkenevät.

Romukauppa on tehnyt kierrätys- ja ympäristötyötä jo ”aikojen alusta”. Liittomme täytti viime vuonna 70 vuotta. Metalliromu lasketaan jätteeksi, ja se on näin jätelain piirissä. Romukauppiaille romu ei tietenkään ole jätettä, vaan arvokas kaupankäynnin väline. Jalostettuna se on erinomaista ja elintärkeää raaka-ainetta sulattavalle teollisuudelle.

Romukauppiaiden näkökulmasta katsottuna jäteasia on rahallisesti päälaellaan. Kun toiset toimijat perivät jätteen tuottajilta maksua käsittelemästään jätteestä, romukauppias maksaa asiakkaalle saamastaan jätteestä. Eli on selvää, että romukauppias ei osta jätettä, vaan raaka-ainetta. Romupihojen ammattilaiset osaavat muuttaa ”jätteen” laadukkaaksi raaka-aineeksi terästehtaille ja sulattamoihin. Tänä päivänä yhä useampi romukauppias hoitaa kokonaisvaltaisesti teollisuuden jätteitä ja prosessoi rauta- ja metalliromun lisäksi myös muoveja, paperia, lasia ynnä muuta.

Mikäli jätteen tuottajat eivät saa itse valita jätehuollon toimijaa tai jätteen hyödyntämispaikkaa, moni romuliike on vaarassa. Materiaalin loppuessa useiden sukupolvien ajan jatkuneesta romunkierrätyksestä tulee uhanalainen toimiala.

Niin kauan, kuin jätteen tuottaja voi itse valita, kenelle jätehuoltonsa antaa hoidettavaksi, on kaikilla kierrätysyrityksillä elinmahdollisuus.

Jari Kortesoja,
Toiminnanjohtaja
Suomen Romukauppiaiden liitto ry